

Brussel, 15 oktober 2025
(OR. en)

13869/25

**Interinstitutioneel dossier:
2025/0180 (COD)**

**ENER 517
POLCOM 296
CODEC 1514**

NOTA

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid, en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1938 – Algemene oriëntatie

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 17 juni 2025 bij het Europees Parlement en de Raad een voorstel ingediend voor een verordening inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid, en tot wijziging van de verordening gasleveringszekerheid. Dit voorstel heeft tot doel de resterende invoer van pijpleidinggas en lng uit Rusland resoluut uit te faseren, met een volledig verbod dat moet ingaan op 1 januari 2028. Dit is een essentiële doelstelling in de mededeling van de Commissie, getiteld “Routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie”¹. Deze routekaart schetst een strategie voor het uitfaseren van de resterende energie-invoer uit Rusland wat betreft gas, olie en kernenergie. Zij werd op 15 mei 2025 gepresenteerd als vervolg op de Verklaring van Versailles van maart 2022, waarin de leiders overeenkwamen de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen zo snel mogelijk af te bouwen.

¹ Doc. 8686 1/25 REV 1.

2. Het doel van het voorstel is ervoor te zorgen dat de EU onafhankelijk wordt van Russische energie, aangezien de resterende invoer nog steeds ernstige risico's inhoudt voor de voorzieningszekerheid van de Unie. In het voorstel wordt benadrukt hoe Rusland de gasvoorziening systematisch als wapen heeft ingezet en herhaaldelijk de markt heeft gemanipuleerd door de gasstromen opzettelijk te verstoren, en wordt gesteld dat Rusland daarom niet langer als een betrouwbare handelspartner kan worden beschouwd.
3. Het voornaamste element van het voorstel is een verbod op de invoer van gas, zowel pijpleidinggas als lng, uit Rusland. Voor bestaande leveringscontracten wordt er in een overgangsfase voorzien. Om gemakkelijker alternatieven voor de invoer uit Rusland te kunnen vinden, is het de bedoeling dat de lidstaten nationale diversificatieplannen gaan indienen voor de invoer van zowel gas als olie uit Rusland. Het voorstel bevat ook gerichte wijzigingen in de verordening gasleveringszekerheid (met betrekking tot de monitoring van de gasleveringszekerheid).
4. De Commissie stelt voor de verordening vast te stellen op een dubbele rechtsgrond, te weten artikel 207 VWEU (handelspolitiek) en artikel 194, lid 2, VWEU (energiebeleid).
5. In het Europees Parlement zijn, namens de commissie ITRE de heer Ville Niinistö (Verts/ALE, FI) en namens de commissie INTA mevrouw Inese Vaidere (PPE, LV), als rapporteurs voor het voorstel aangewezen. De gezamenlijke stemming in de commissies ITRE en INTA vindt plaats op 16 oktober en de bekendmaking in de plenaire vergadering op 20 oktober.
6. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 17 september 2025 advies uitgebracht. Het Comité van de Regio's is geraadpleegd.

II. STAND VAN ZAKEN

7. De Groep energie heeft het voorstel besproken op 18, 23 en 26 juni, 1, 8, 15 en 24 juli en 2, 9, 16 en 30 september 2025. Er zijn specifieke vergaderingen belegd om de douane- en juridische aspecten van het voorstel te bespreken.

8. Gezien de urgentie van dit dossier streven de twee wetgevers ernaar vóór het einde van het jaar tot een akkoord te komen, zodat de definitieve vaststelling zo spoedig mogelijk daarna kan plaatsvinden. Zowel het voorzitterschap als de delegaties hebben zich intensief hiervoor ingezet. Ondanks de complexiteit en de politieke gevoeligheid van het dossier is er op technisch niveau veel werk verricht, met name om complexe kwesties in verband met douaneprocedures te verduidelijken, op de bij delegaties bestaande zorgen in verband met de uitvoering in te gaan en tot een zowel robuuste als juridisch deugdelijke tekst te komen.
9. Op 23 september heeft de Commissie in de Groep raden buitenlandse betrekkingen (Relex) het 19e sanctiepakket tegen Rusland gepresenteerd. In die vergadering en in de vergadering van het Coreper van 26 september werd door de Commissie opgemerkt dat het REPowerEU-voorstel en het 19e sanctiepakket beide een verbod op de lng-invoer uit Rusland behelzen, maar met verschillende rechtsgrondslagen en verschillende doelstellingen. Sancties zijn dwingende maatregelen van buitenlands beleid en zijn per definitie tijdelijk, terwijl het REPowerEU-voorstel handels- en energiebeleidsoogmerken heeft en is bedoeld om permanent van toepassing te zijn. Daarom is de Commissie van mening dat de voorstellen complementair zijn en naast elkaar kunnen bestaan. Op basis daarvan is het voorzitterschap voornemens om zoals gepland verder te gaan met het REPowerEU-voorstel.
10. Derhalve heeft het voorzitterschap een compromistekst² opgesteld, die op 8 oktober 2025 door het Comité van permanente vertegenwoordigers is besproken. Uit de besprekingen bleek dat de compromistekst van het voorzitterschap brede steun geniet. Slechts enkele delegaties formuleerden bezwaren bij specifieke punten in de tekst.

² Doc. 13248/25.

III. BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN DE COMPROMISTEKST VAN HET VOORZITTERSCHAP

11. Na de bespreking in het Coreper heeft het voorzitterschap de tekst aangepast om tegemoet te komen aan de resterende bezwaren. Hieronder volgt een samenvatting van de nieuwe compromisvoorstellen van het voorzitterschap:

a) Beoordeling van de voorafgaande ontheffing (artikel 7, lid 3):

Op grond van de evaluatieclausule is de Commissie verplicht verslag uit te brengen over de uitvoering van de verordening. De Commissie zal de doeltreffendheid beoordelen van de voorafgaande ontheffing die vereist is voor de invoer van aardgas dat niet in Rusland is geproduceerd.

b) Alternatieve leveringsbronnen (artikel 11, lid 4):

In het dispositief van de ontwerpverordening is een bepaling opgenomen die overeenkomt met overweging 11a. Daarin wordt bepaald dat de Commissie tijdens de overgangsfase met de lidstaten moet samenwerken bij hun inspanningen om te diversifiëren en alternatieve leveringsbronnen voor aardgas te vinden.

c) Prijsindexering (overweging 17):

Er wordt verduidelijkt dat prijsschommelingen die het gevolg zijn van prijsindexering waarin bestaande leveringscontracten reeds voorzien, geen wijziging van bestaande leveringscontracten vormen.

d) Termijn van de voorafgaande ontheffing (overweging 20 bis):

Er is een overweging toegevoegd om te verduidelijken dat importeurs binnen vijf werkdagen informatie moeten verstrekken, maar dat dit niet de termijn is waarbinnen de ontheffingverlenende autoriteiten voorafgaande ontheffing moeten verlenen. Dit betekent dat de ontheffingverlenende autoriteiten de ontheffing voor niet-Russische invoer ook later kunnen verlenen, met name in geval van twijfel over de door de importeurs verstrekte informatie. Er werd ook verduidelijkt dat de voorafgaande ontheffing geen afbreuk doet aan de huidige handhavingsbevoegdheden van de douaneautoriteiten.

e) Verband met sancties inzake lng (artikel 16):

Er is een bepaling opgenomen waarin het verband tussen het ontwerp van de REPowerEU-verordening en het voorgestelde 19e sanctiepakket tegen de Russische Federatie wordt verduidelijkt.

12. Het voorzitterschap is van oordeel dat de herziene compromistekst in de bijlage bij deze nota een goed evenwicht vormt tussen de standpunten van de delegaties en een solide basis biedt voor verdere onderhandelingen met het Europees Parlement.

IV. CONCLUSIE

13. De Raad wordt verzocht een algemene oriëntatie vast te stellen op basis van de tekst in de bijlage bij deze nota.
14. Deze algemene oriëntatie zal het mandaat van de Raad vormen voor de onderhandelingen met het Europees Parlement in het kader van de gewone wetgevingsprocedure.

2025/0180 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid, en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1938

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 194, lid 2, en artikel 207,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité³,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁴,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

³ PB C....

⁴ PB C....

- (1) De onwettige grootschalige invasie van Oekraïne door de Russische Federatie in februari 2022 heeft duidelijk gemaakt dat de afhankelijkheid van Russisch aardgas dramatische gevolgen heeft voor de markten en de veiligheid. In de Verklaring van Versailles van 11 maart 2022 zijn de staatshoofden en regeringsleiders dan ook overeengekomen deze afhankelijkheid van Russisch aardgas geleidelijk af te bouwen en uiteindelijk volledig te beëindigen. In de REPowerEU-mededeling van 8 maart 2022 en het REPowerEU-plan van 18 mei 2022 zijn concrete maatregelen voorgesteld om onze energievoorziening op veilige, betaalbare en duurzame wijze te diversifiëren en volledig af te stappen van energie-invoer uit Rusland. Sindsdien is aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het vinden van alternatieven voor gasinvoer uit de Russische Federatie. Aangezien er nog steeds aanzienlijke volumes Russisch aardgas de Unie binnenkomen, heeft de Commissie in haar REPowerEU-routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie van 6 mei 2025 een wetgevingsvoorstel aangekondigd om de invoer van gas uit Rusland volledig uit te faseren en het bestaande kader voor het aanpakken van energie-afhankelijkheid te verbeteren.

- (2) Uit de vele voorbeelden van onaangekondigde en ongerechtvaardigde beperkingen en onderbrekingen van de leveringen die reeds vóór de grootschalige militaire invasie van Oekraïne plaatsvonden, en van de inzet van energie als wapen sinds de invasie, blijkt dat de Russische Federatie systematisch misbruik heeft gemaakt van de bestaande afhankelijkheid van Russisch gas om de economie van de Unie te schaden. Dit heeft geleid tot ernstige nadelige gevolgen voor de lidstaten en voor de economische veiligheid van de Unie in het algemeen. De Unie kan de Russische Federatie en haar energiemaatschappijen dan ook niet langer als betrouwbare energiehandelspartners beschouwen.

- (3) In januari 2006 heeft de Russische Federatie zijn aardgasleveringen aan sommige landen in Zuidoost- en Midden-Europa stopgezet in het midden van een koudegolf, waardoor de prijzen de hoogte gingen en burgers schade ondervonden of dreigden te ondervinden. Op 6 januari 2009 heeft de Russische Federatie de gasdoorvoer via Oekraïne opnieuw volledig afgesloten, waardoor 18 lidstaten werden getroffen, met name in Midden- en Oost-Europa. Deze onderbreking van de leveringen leidde tot ernstige verstoringen van de gasmarkten in de regio en in de hele Unie. In sommige lidstaten vielen de aardgasstromen bijna 14 dagen lang stil, waardoor de verwarming in scholen en fabrieken langdurig moest worden uitgezet en deze landen zich gedwongen zagen de noodtoestand uit te roepen. In 2014 viel de Russische Federatie de Krim binnen en annexeerde zij deze regio illegaal, nam zij de Oekraïense gasproductiefaciliteiten op de Krim in beslag en verminderde zij de gasleveringen aan diverse lidstaten die hadden aangekondigd Oekraïne van gas te voorzien, met marktverstoringen, prijsverhogingen en economische onveiligheid tot gevolg. In het verleden heeft de Commissie al meermaals een onderzoek ingesteld naar Gazprom, de door de Russische Federatie gecontroleerde onderneming met een monopolie op de uitvoer van gas, wegens mogelijke schending van de mededingingsregels van de Unie. Sindsdien heeft Gazprom zijn marktgedrag gewijzigd om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van de Commissie over de mededinging. In meerdere gevallen hadden de mededingingskwesties waarover de Commissie zich zorgen maakte, betrekking op zogenaamde “territoriale beperkingen” in de gasleveringscontracten van Gazprom, waarbij het verboden was gas door te verkopen buiten het land van bestemming, en op aanwijzingen dat Gazprom oneerlijke tariefpraktijken hanteerde en de energieleveringen afhankelijk stelde van politieke concessies, gaande van deelname aan Russische pijpleidingprojecten tot het verwerven van zeggenschap over energie-activa in de Unie.

- (4) De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde oorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne die sinds februari 2022 aan de gang is en de daaropvolgende verminderde gasleveringen, die als wapen worden gebruikt, in samenhang met marktmanipulatie via opzettelijke verstoringen van de gasstromen, hebben de kwetsbaarheid en afhankelijkheid van de Unie en haar lidstaten blootgelegd, hetgeen directe en ernstige gevolgen kan hebben voor de werking van de gasmarkt, de economie en de essentiële veiligheid van de Unie, en directe schade kan toebrengen aan de burgers van de Unie omdat verstoringen van de energievoorziening hun gezondheid of zelfs hun leven in gevaar kunnen brengen. Er zijn aanwijzingen dat het staatsbedrijf Gazprom de energiemarkten van de Unie opzettelijk heeft gemanipuleerd om de energieprijzen op te drijven. De door Gazprom gecontroleerde grote ondergrondse gasopslagplaatsen in de Unie waren leger dan ooit tevoren en Russische bedrijven beperkten hun verkoop aan gashubs in de Unie en zetten het gebruik van hun eigen verkoopplatform volledig stop vóór de invasie, hetgeen gevolgen had voor de kortetermijnmarkten en de reeds krappe voorzieningssituatie na de onwettige invasie van Oekraïne door de Russische Federatie nog verergerde. Sinds maart 2022 heeft de Russische Federatie de leveringen van aardgas aan lidstaten systematisch onderbroken of beperkt, met aanzienlijke verstoringen op de gasmarkt in de Unie tot gevolg. Het betrof met name leveringen aan de Unie via de Yamal-pijpleiding, leveringen aan Finland en de Nord Stream 1-pijpleiding; de gasleveringen via deze laatste pijpleiding werden eerst door Gazprom beperkt en uiteindelijk volledig stopgezet.
- (5) De inzet van gasleveringen als wapen door de Russische Federatie en de marktmanipulatie via opzettelijke verstoringen van de gasstromen deden de energieprijzen in de Unie in 2022 omhoogschieten tot nooit eerder geziene niveaus, tot acht keer het gemiddelde van de vorige jaren. De daaruit voortvloeiende noodzaak om alternatieve bronnen van gasvoorziening te vinden, aanvoerroutes te wijzigen, opslagplaatsen te vullen voor de winter en oplossingen te vinden voor congestieproblemen in de gasinfrastructuur in de Unie, hebben bijgedragen tot de hoge prijsvolatiliteit en de nooit eerder geziene prijsstijgingen in 2022.

- (6) De uitzonderlijk hoge gasprijzen vertaalden zich in hoge elektriciteitsprijzen en prijsstijgingen voor andere energieproducten, met aanhoudend hoge inflatie tot gevolg. Een diepe economische crisis met negatieve groeicijfers in veel lidstaten, veroorzaakt door de hoge energieprijzen, bracht de economie van de Unie in gevaar, ondermijnde de koopkracht van de consumenten en deed de productiekosten stijgen, wat leidde tot risico's voor de sociale cohesie en de stabiliteit en zelfs de gezondheid of het leven van de burgers in gevaar bracht. De verstoringen van de leveringen hebben ook geleid tot ernstige problemen met betrekking tot de energievoorzieningszekerheid in de Unie en hebben elf lidstaten ertoe gedwongen een energienoodsituatie af te kondigen krachtens Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad⁵. Door de afhankelijkheid van de Unie tijdens die crisis kon de Russische Federatie via marktmanipulatie recordwinsten halen uit de resterende energiehandel met Europa; in 2024 bedroegen de inkomsten uit gasinvoer nog steeds 15 miljard EUR. Die inkomsten kunnen worden gebruikt om verdere economische aanvallen tegen de Unie te financieren, waardoor de economische veiligheid in het gedrang komt. Zij kunnen ook worden gebruikt voor de financiering van de aanvalsoorlog tegen Oekraïne, een belangrijke bedreiging van de politieke en economische stabiliteit in Europa.

⁵ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PB L 280 van 28.10.2017, blz. 1).

- (7) De recente crisis heeft aangetoond dat betrouwbare handelsbetrekkingen met partners die energieproducten leveren, van cruciaal belang zijn om de marktstabiliteit te behouden en de gezondheid en het leven van de burgers, alsook de essentiële veiligheidsbelangen van de Unie te beschermen, niet het minst omdat de Unie in grote mate afhankelijk is van energie-invoer uit derde landen. De voortzetting van energieleveringen uit de Russische Federatie zou de Unie blootstellen aan aanhoudende economische en veiligheidsrisico's; de energievoorzieningszekerheid zou daardoor afnemen in plaats van toenemen. Zelfs de invoer van kleinere hoeveelheden Russisch gas kan door de Russische Federatie worden misbruikt om de prijsdynamiek aanzienlijk te verstoren, al was het maar tijdelijk, en kan de energiemarkten ontregelen, met name in regio's die nog steeds in aanzienlijke mate afhankelijk zijn van invoer uit de Russische Federatie. Gezien het reeds lang bestaande en constante patroon van marktmanipulatie en verstoring van de leveringen, alsook het feit dat de regering van de Russische Federatie gas steevast heeft gebruikt als wapen om beleidsdoelstellingen te bereiken in plaats van handelsdoelstellingen, moeten maatregelen worden genomen om de aanhoudende kwetsbaarheid van de Unie ten gevolge van de invoer van aardgas uit de Russische Federatie, zowel pijpleidinggas als vloeibaar aardgas (lng), aan te pakken.

- (8) De in de artikel 3 van deze verordening vastgelegde beperkingen op internationale transacties zijn samenhangend met het externe optreden van de Unie op andere gebieden, zoals vereist bij artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende Europese Unie (VEU). De betrekkingen tussen de Unie en de Russische Federatie zijn de afgelopen jaren, en met name sinds 2022, sterk verslechterd. Dit is te wijten aan de flagrante schending van het internationaal recht door de Russische Federatie en met name aan haar niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Als reactie op de acties van de Russische Federatie tegen Oekraïne heeft de Unie sinds juli 2014 geleidelijk beperkende maatregelen ingesteld op de handel met de Russische Federatie. Vanwege de uitzonderingen die van toepassing zijn op grond van de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, en met name artikel XXI van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 (uitzonderingen op grond van veiligheidsoverwegingen) en analoge uitzonderingen op grond van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst met de Russische Federatie, staat het de Unie vrij de voordelen voor producten die worden ingevoerd uit andere derde landen (meestbegunstigingsbehandeling) niet toe te kennen aan soortgelijke producten die worden ingevoerd uit de Russische Federatie. Gezien de voortdurende ernstige internationale spanningen tussen de Unie en de Russische Federatie is er dan ook niets dat de Unie belet om invoerverboden of -beperkingen op te leggen aan goederen uit de Russische Federatie als zij van mening is dat dergelijke maatregelen noodzakelijk zijn voor de bescherming van de essentiële veiligheidsbelangen van de Unie.
- (9) De diversificatie van de lng-invoer is van essentieel belang voor het behoud en de versterking van de energiezekerheid in de Unie. Om te voorkomen dat langetermijnreserveringen van LNG-terminalcapaciteit in handen van Russische ondernemingen worden gebruikt om de invoer uit alternatieve bronnen te belemmeren door capaciteit te hamsteren, moeten de nationale regulerende instanties en mededingingsautoriteiten, waar nodig, ten volle gebruikmaken van de krachtige rechtsinstrumenten die beschikbaar zijn in het kader van het nationale en Europese energie- en mededingingsrecht.

- (10) De Commissie heeft zorgvuldig beoordeeld welke gevolgen een eventueel verbod op de invoer van Russisch aardgas heeft voor de Unie en haar lidstaten. Sinds 2022 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en zijn diverse gedetailleerde analyses van de gevolgen van een totale uitfasering van Russisch gas gepubliceerd; voorts kan de Commissie gebruikmaken van tal van raadplegingen van belanghebbenden, externe deskundigen en agentschappen, en studies over de gevolgen van de uitfasering van Russisch gas. Uit de analyse van de Commissie bleek dat een uitfasering van de aardgasinvoer uit Rusland, mits deze stapsgewijs, gecoördineerd, goed voorbereid en in een geest van solidariteit wordt uitgevoerd, waarschijnlijk weinig invloed zal hebben op de energieprijzen in de Unie, en dat dit de zekerheid van de energievoorziening van de Unie niet in gevaar zal brengen maar eerder zal versterken, omdat een onbetrouwbare handelspartner van de markt verdwijnt in de Unie. Zoals uiteengezet in de REPowerEU-routekaart heeft de uitvoering van het REPowerEU-plan de afhankelijkheid van de Unie van leveringen uit de Russische Federatie reeds beperkt, bijvoorbeeld door maatregelen in te voeren om de vraag naar gas te beperken of om de uitrol van hernieuwbare energiebronnen te versnellen, door actief steun te verlenen aan de diversificatie van de energievoorziening en door het vergroten van de onderhandelingsmacht van de Unie via gezamenlijke gasaankopen. Uit de effectbeoordeling bleek ook dat schadelijke effecten op de prijzen of leveringen kunnen worden vermeden door voorafgaande coördinatie van het diversificatiebeleid.

- (11) De voorgestelde verordening is volledig verenigbaar met de strategie van de Unie om haar afhankelijkheid van ingevoerde fossiele energie te beperken door de decarbonisatie te versterken en de productie van schone energie in de Unie snel uit te breiden. Zoals uiteengezet in de REPowerEU-routekaart heeft de toepassing van het REPowerEU-plan al geleid tot aanzienlijke gasbesparingen van meer dan 60 miljard kubieke meter ingevoerd gas per jaar tussen 2022 en 2024, waardoor de Unie haar afhankelijkheid van leveringen uit de Russische Federatie kon afbouwen. Deze verminderde afhankelijkheid zou verder kunnen worden bereikt door maatregelen om de vraag naar gas te beperken of om de groene transitie te versnellen door een snellere uitrol van de opwekkingscapaciteit van wind- en zonne-energie, hetgeen het aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix aanzienlijk zou vergroten, en door actieve steun voor de diversificatie van de energievoorziening en het vergroten van de onderhandelingsmacht van de Unie via gezamenlijke gasaankopen. Bovendien zullen de volledige uitvoering van de energietransitie, het recente actieplan voor betaalbare energie en andere maatregelen, met name investeringen in de productie van koolstofarme alternatieven voor energie-intensieve producten, zoals meststoffen, naar verwachting tot 100 miljard kubieke meter aardgas vervangen uiterlijk in 2030. Dit zal de uitfasering van de gasinvoer uit de Russische Federatie vergemakkelijken.
- (11 bis) Bij het opstellen van de diversificatieplannen moet de Commissie op gecoördineerde wijze en in een geest van solidariteit samenwerken met de lidstaten, met name in Midden- en Zuidoost-Europa, om alternatieve leveringen van aardgas in kaart te brengen. Naast het verbeteren van de voorzieningszekerheid kunnen nieuwe leveringen ook de inkomstenverliezen compenseren door gebruik te maken van de bestaande infrastructuur die voorheen werd gebruikt voor het transport van Russisch gas.
- (12) Overeenkomstig de verklaring van Versailles en de REPowerEU-mededeling hebben een groot aantal gasimporteurs hun gasleveringen uit de Russische Federatie reeds stopgezet of aanzienlijk terugschroefd. Zoals uiteengezet in de effectbeoordeling kunnen de resterende gasvolumes op basis van bestaande leveringscontracten worden uitgefaseerd zonder significante economische gevolgen of risico's voor de voorzieningszekerheid, omdat er voldoende alternatieve leveranciers zijn op de wereldmarkt voor gas, de gasmarkt van de Unie goed onderling verbonden is en er voldoende invoerinfrastructuur beschikbaar is.

- (12 bis) In sommige gevallen bevatten lng-ladingen lng die in verschillende landen is geproduceerd en gemengd. Het verbod moet ook gelden voor de hoeveelheden gas in dergelijke ladingen die in de Russische Federatie zijn geproduceerd. Wanneer importeurs ondubbelzinnig kunnen aantonen welk deel van de lng buiten de Russische Federatie is geproduceerd, moet het mogelijk zijn de niet-Russische lng-hoeveelheden in een lng-lading in te voeren.
- (13) Kortlopende leveringscontracten hebben betrekking op kleinere volumes dan de grote langlopende leveringscontracten die importeurs hebben gesloten met Russische bedrijven. Die bestaande kortlopende leveringscontracten zullen hoe dan ook bijna aflopen op het moment dat deze verordening in werking treedt. Het risico van deze bestaande kortlopende leveringscontracten voor de economische veiligheid lijkt dan ook klein te zijn. Daarom moeten bestaande kortlopende leveringscontracten worden vrijgesteld van de onmiddellijke toepassing van het invoerverbod en moet worden voorzien in een overgangsfase tot 17 juni 2026.
- (14) Ook bestaande langlopende leveringscontracten moeten vanaf 1 januari 2026 worden vrijgesteld van het verbod op gasinvoer. Importeurs met langlopende leveringscontracten zullen meestal meer tijd nodig hebben om alternatieve aanvoerroutes en leveringsbronnen te vinden dan houders van kortlopende contracten, mede omdat dergelijke leveringscontracten, gezien hun lange tijdsduur, gewoonlijk betrekking hebben op aanzienlijk grotere volumes dan kortlopende leveringscontracten. Derhalve moet in een overgangsperiode worden voorzien om houders van langlopende leveringscontracten voldoende tijd te geven om hun leveringen op ordelijke wijze te diversifiëren.

- (15) Met name sommige niet aan zee grenzende landen die momenteel nog steeds worden bevoorrad op basis van langlopende leveringscontracten voor Russisch pijpleidinggas worden getroffen door de recente wijzigingen van de aanvoerroutes uit de Russische Federatie, aangezien er weinig of geen alternatieve routes zijn om het gas naar hen te vervoeren. Om dit probleem te verhelpen, leveren leveranciers uit andere lidstaten nu het pijpleidinggas op basis van kortlopende contracten met leveranciers uit de Russische Federatie, via niet-verzadigde interconnectiepunten. Gezien deze zeer specifieke situatie moet de overgangstijd die nodig is om nieuwe leveranciers te vinden ook gelden voor die kortlopende leveringscontracten met leveranciers uit de Russische Federatie die leveren aan niet aan zee grenzende landen die worden getroffen door de wijzigingen van de aanvoerroutes voor Russisch gas.
- (16) Hoewel het gerechtvaardigd lijkt om bestaande legacy-contracten vrij te stellen van de onmiddellijke toepassing van het invoerverbod op Russisch gas, mogen niet alle contracten die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn gesloten in aanmerking komen voor deze vrijstelling. De tijdspanne tussen de bekendmaking van het Commissievoorstel voor deze verordening en de inwerkingtreding van het verbod kan Russische leveranciers er immers toe aanzetten de huidige leveringen te vergroten door nieuwe contracten te sluiten, en de volumes te vergroten door bestaande contracten te wijzigen of gebruik te maken van flexibiliteitsmechanismen in bestaande contracten. Om te garanderen dat de invoer uit de Russische Federatie afneemt in plaats van toeneemt als gevolg van deze verordening, moet worden vermeden dat deze verordening ondernemingen ertoe aanzet nieuwe invoercontracten voor Russisch gas te sluiten in de tijdspanne tussen de bekendmaking van het Commissievoorstel voor deze verordening en de inwerkingtreding van het verbod. De toezegging van de staatshoofden en regeringsleiders om de Russische gasleveringen uit te faseren, dateert namelijk al uit maart 2022; de Commissie heeft op deze toezegging voortgebouwd met de voorstellen voor de REPowerEU-strategie, het REPowerEU-plan en de REPowerEU-routekaart. Ten laatste vanaf de bekendmaking van het voorstel voor deze verordening mochten contracten die na die datum zijn gesloten niet meer worden beschouwd als legacy-contracten. Contracten die na 17 juni 2025 zijn gesloten, mogen dan ook niet in aanmerking komen voor de uitzonderlijke overgangsbepalingen voor kort- en langlopende leveringscontracten.

- (17) Om te vermijden dat de invoervolumes in bestaande leveringscontracten worden verhoogd, moeten, met het oog op de toepassing van deze verordening, wijzigingen van bestaande contracten als nieuwe contracten worden beschouwd en mogen verhogingen van invoervolumes door gebruik te maken van contractuele flexibiliteitsmechanismen niet in aanmerking komen voor de overgangperiode. Er moet worden voorzien in uitzonderingen voor bepaalde gevallen waarin de wijziging van een bestaand contract noodzakelijk was, op voorwaarde dat deze niet leiden tot hogere contractuele hoeveelheden of een langere leveringstermijn. Prijschommelingen die het gevolg zijn van prijsindexering waarin bestaande leveringscontracten reeds voorzien, vormen geen wijziging van bestaande leveringscontracten.
- (18) Deze verordening creëert een duidelijk wettelijk verbod op de invoer van Russisch aardgas; zij vormt een soevereine handeling van de Unie waarover gasimporteurs geen zeggenschap kunnen uitoefenen en waarbij de invoer van aardgas uit de Russische Federatie onwettig wordt, met rechtstreekse rechtsgevolgen en zonder onderscheid tussen de lidstaten wat de toepassing ervan betreft.
- (19) In tegenstelling tot andere goederen is aardgas een homogeen basisproduct dat in grote volumes wordt verhandeld en vaak meerdere keren wordt doorverkocht tussen handelaars op groothandelniveau. Aangezien het bijzonder complex is om de oorsprong van aardgas na te gaan, en rekening houdend met het feit dat Russische leveranciers wellicht zullen proberen deze verordening te omzeilen, bijvoorbeeld door verkoop via tussenpersonen, overslag of vervoer via andere landen, moet deze verordening een doeltreffend kader bieden om omzeiling van het verbod te vermijden. De bevoegde autoriteiten moeten daarom de nodige maatregelen kunnen nemen om vast te stellen of aardgasleveringen uit de Russische Federatie het douanegebied van de Unie worden binnengebracht via constructies die zijn opgezet om de regels van deze verordening te omzeilen. Bij het bepalen of aardgas al dan niet in het vrije verkeer in de Unie wordt gebracht, mogen douaneautoriteiten niet alleen afhankelijk zijn van de informatie in de douaneaangifte, maar moet het hun toegestaan zijn om op basis van andere beschikbare informatie te beoordelen, indien zij dat relevant achten, of een goed dat de Unie wordt binnengebracht daadwerkelijk voor het vrije verkeer is bestemd. In de verordening moet ook worden voorgeschreven dat het land van productie en de toeleveringsketen van aardgas dat in de Unie wordt ingevoerd, moeten worden bepaald.

- (20) Importeurs van aardgas moeten met name worden verplicht om de autoriteiten alle nodige informatie te verstrekken om het land van productie van in de Unie ingevoerd aardgas te bepalen en om vast te stellen of het ingevoerde gas onder het algemene verbod of onder een van de vrijstellingen valt. Het begrip “oorsprong” in de zin van het douanerecht van de Unie volstaat wellicht niet altijd om het land van productie van het ingevoerde gas te bepalen, bijvoorbeeld wanneer het gas na het verlaten van de Russische Federatie nog verwerking onderging (zoals liquefactie of hervergassing). Daarom moet deze verordening ook van toepassing zijn op gevallen waarin het land van “oorsprong” volgens het douanerecht van de Unie verschilt van het land van productie van het gas, en voorzien in een mechanisme om na te gaan of het aardgas in de Russische Federatie is gewonnen of vloeibaar is gemaakt. Het verbod moet, behalve in het geval van doorvoer, gelden voor elk gas dat, voordat het in de EU werd ingevoerd, uit de Russische Federatie werd uitgevoerd, hetzij via directe uitvoer uit Rusland naar de EU, hetzij via indirecte uitvoer via een derde land.
- (20a) Gezien de specifieke kenmerken van pijpleidinggas en lng en om een vlotte verificatie van het land van productie en van de voorwaarden voor een eventuele vrijstelling vóór het gas het douanegebied van de Unie binnenkomt, mogelijk te maken, moet een procedure voor voorafgaande ontheffing worden ingevoerd. Bij ontstentenis van een ontheffing moet de invoer worden geweigerd. De ontheffingverlenende autoriteiten moeten van tevoren in kennis worden gesteld van voorgenomen invoer in de Unie. Daarnaast moeten zij de informatie ontvangen die nodig is om het land van productie te verifiëren of na te gaan of aan de voorwaarden voor een vrijstelling uit hoofde van deze verordening is voldaan. Hoewel de ontheffingverlenende autoriteiten ernaar moeten streven ontheffing te verlenen binnen de periode tussen de verstrekking van informatie door de importeur en de geplande binnenkomst in het douanegebied om de invoer van gas in de EU te vergemakkelijken, kunnen zij ook op een later moment een besluit nemen, met name wanneer er twijfel bestaat over de verstrekte informatie. De voorafgaande ontheffing laat de bestaande handhavingsbevoegdheden van de douaneautoriteiten onverlet. De invoer van aardgas uit gasproducerende landen moet van die verplichting worden vrijgesteld indien de Unie in het verleden grote volumes uit deze landen heeft ingevoerd en indien deze landen via een verbod op de invoer van Russisch gas of beperkende maatregelen tegen Russische gasinfrastructuur, Russische gasbedrijven of personen die dergelijke bedrijven beheren, hebben aangetoond dat zij de Russische gassector niet willen steunen, of indien deze landen niet over de nodige infrastructuur beschikken om aardgas via pijpleidingen of in de vorm van lng in te voeren. De Commissie moet een lijst van deze landen opstellen.

- (20b) De ontheffingverlenende autoriteiten en, indien zij niet dezelfde zijn, de douaneautoriteiten moeten alle informatie kunnen opvragen die nodig is om de wettigheid van de invoer te beoordelen. Zij moeten zich ook kunnen beroepen op informatie uit andere bronnen. Gezien het vaak complexe karakter van de contractuele voorwaarden die de voor de beoordeling relevante elementen bevatten, moeten de autoriteiten de bevoegdheid krijgen om aan de importeurs gedetailleerde informatie over contracten te vragen, met inbegrip van volledige leveringscontracten, maar met uitzondering van informatie over de prijs, als dat noodzakelijk is om de context van bepaalde clausules of verwijzingen naar andere contractbepalingen te begrijpen. Deze verordening moet regels bevatten om voor een doeltreffende bescherming van de bedrijfsgeheimen van de betrokken ondernemingen te zorgen.
- (21) Een deel van de Russische gastransmissie-infrastructuur staat rechtstreeks in verbinding met de Unie en sommige doorvoerpijpleidingen die Rusland met de Unie verbinden, lopen door derde landen, maar hebben momenteel geen exitpunten tussen de Russische Federatie en de Unie. In de verordening moet er daarom van worden uitgegaan dat aardgas dat in de Unie wordt ingevoerd via grenzen, interconnectoren of interconnectiepunten tussen de Russische Federatie en de Unie of Belarus en de Unie, of dat via de TurkStream-pijpleiding bij het interconnectiepunt Strandzha 2/Malkoclar binnenkomt, afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie. Dit komt dan in de plaats van de verplichting om een bewijs van het land van productie voor te leggen. Er moeten strenge controles worden toegepast op aardgas dat aan deze grenzen, interconnectoren of interconnectiepunten binnenkomt en waarvan wordt beweerd dat het onder een douanevervoeregeling via de Russische Federatie valt. De Russische Federatie is een grote gasexporteur en heeft in het verleden nooit een belangrijke rol gespeeld als doorvoerland voor gas. Hier zijn meerdere redenen voor, zoals de afwezigheid van hervergassingsinfrastructuur, het feit dat de gashandel in de Russische Federatie is georganiseerd via een monopolie op de uitvoer via pijpleidingen, de bedrijfsmodellen van Russische gasmaatschappijen, die niet gebaseerd zijn op de organisatie van doorvoer, of de geografische locatie van de Russische Federatie. Derhalve moeten de douaneautoriteiten, rekening houdend met het feit dat Russische leveranciers wellicht geneigd zullen zijn om het invoerverbod te omzeilen, de invoer weigeren van aardgas waarvan wordt beweerd dat het in doorvoer is, tenzij ondubbelzinnig bewijs kan worden geleverd waaruit blijkt dat het gas wel degelijk in doorvoer via de Russische Federatie was en dat het in een ander land dan de Russische Federatie is geproduceerd. De ingediende documenten moeten het mogelijk maken het ingevoerde gas terug te traceren tot de plaats van productie.

- (21a) Daarnaast kunnen aanzienlijke volumes aardgas ook de Unie binnenkomen in het kader van een douanevervoerregeling. Aangezien de strikte toezichtsregels voor de invoer van gas, zoals de voorafgaande ontheffing, niet van toepassing zijn op gas dat in het kader van een douanevervoerregeling door de Unie wordt vervoerd, is het passend te voorzien in specifieke waarborgen in de vorm van een toezichtsregeling voor doorvoer, die de douane in staat stelt doeltreffend toezicht te houden op gasstromen onder een douanevervoerregeling om ervoor te zorgen dat dusdanig door de Unie vervoerd aardgas niet uiteindelijk in het vrije verkeer in de Unie terecht komt.
- (22) Overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking moeten ontheffingverlenende autoriteiten, douaneautoriteiten, regulerende instanties, bevoegde autoriteiten, het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) en de Commissie samenwerken om de bepalingen van deze verordening uit te voeren en relevante informatie uit te wisselen, met name met betrekking tot de beoordeling van vrijstellingen op grond waarvan bepaalde invoer van Russisch aardgas na 1 januari 2026 is toegestaan. Douaneautoriteiten, regulerende instanties, bevoegde autoriteiten en ACER moeten over de nodige instrumenten en gegevensbanken beschikken om, indien nodig, te garanderen dat relevante informatie kan worden uitgewisseld tussen nationale autoriteiten en tussen autoriteiten in verschillende lidstaten. ACER moet zijn deskundigheid ter beschikking stellen voor het toezicht op de uitvoering. Om het opzetten van de nodige interoperabele gezamenlijke informatiesystemen te vergemakkelijken, kunnen de Commissie en de lidstaten mogelijkheden onderzoeken om gebruik te maken van de beschikbare begrotingsmiddelen uit het Fonds voor interne veiligheid (ISF). De douaneautoriteiten moeten de regulerende instanties, de bevoegde autoriteiten en de Commissie maandelijks op de hoogte houden van belangrijke elementen met betrekking tot de ontwikkeling van de invoer van Russisch aardgas, zoals ingevoerde hoeveelheden in het kader van langlopende of kortlopende leveringscontracten, entrypunten of contractuele partners.

- (23) Uit ervaring met de uitfasering van Russische gasleveringen via Oekraïne is gebleken dat een goede voorbereiding en coördinatie, in een geest van solidariteit, effectief kunnen voorkomen dat zich marktverstoringen of eventuele leveringsproblemen ten gevolge van verandering van aardgasleverancier voordoen. Om zich op gecoördineerde wijze voor te bereiden op de volledige uitfasering van Russisch gas in 2028 en de markt voldoende tijd te geven om te anticiperen op de daaruit voortvloeiende wijzigingen, zonder risico's voor de zekerheid van de gasvoorziening of significante gevolgen voor de energieprijzen, moeten de lidstaten nationale diversificatieplannen opstellen en deze uiterlijk op 1 maart 2026 indienen. Deze plannen moeten onder de regels van het beroepsgeheim vallen en mogen niet worden bekendgemaakt zonder de instemming van de betrokken lidstaat. In de plannen moeten de maatregelen worden beschreven die op nationaal of regionaal niveau zijn gepland om de vraag te beperken, de productie van hernieuwbare energie aan te moedigen en alternatieve leveringen te waarborgen, alsook de mogelijke belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard die het diversificatieproces kunnen bemoeilijken. Aangezien het diversificatieproces coördinatie van de maatregelen op nationaal, regionaal of Unieniveau kan vereisen, moet de Commissie de nationale diversificatieplannen beoordelen en, indien nodig, aanbevelingen voor aanpassingen kunnen doen.
- (24) In de Verklaring van Versailles hebben de staatshoofden en regeringsleiders zich ertoe verbonden niet alleen de leveringen van aardgas uit de Russische Federatie, maar ook andere energieleveringen, met name olieleveringen, uit te faseren. Er gelden reeds beperkende maatregelen om de uitfasering van olie-invoer uit de Russische Federatie te garanderen, waardoor de olie-invoer aanzienlijk is afgenomen, maar voor een verdere uitfasering van Russische olie kunnen specifieke voorbereidende stappen en coördinatie met buurlanden nodig zijn. De lidstaten moeten daarom ook nationale diversificatieplannen voor olie opstellen, en de Commissie moet over de mogelijkheid beschikken om aanbevelingen te doen met betrekking tot die plannen. Deze plannen moeten onder de regels van het beroepsgeheim vallen en mogen niet worden bekendgemaakt zonder de instemming van de betrokken lidstaat.

- (25) Uit de ervaring die is opgedaan tijdens de gascrisis van 2022 en 2023 is gebleken dat uitgebreide informatie over de leveringssituatie en mogelijke leveringsafhankelijkheid cruciaal is om toezicht te houden op de gasvoorziening in de Unie. Importeurs van Russisch gas die gebruikmaken van de in deze verordening vastgelegde vrijstellingen moeten de Commissie dan ook in kennis stellen van alle informatie die nodig is om de mogelijke risico's voor de gashandel effectief te beoordelen. Die informatie moet belangrijke parameters of zelfs volledige tekstgedeelten van de relevante gasleveringscontracten bevatten, met uitzondering van informatie over de prijs, als dat noodzakelijk is om de context van bepaalde clausules of verwijzingen naar andere bepalingen in het contract te begrijpen. Bij het toezicht op de gasvoorziening in de Unie moet de Commissie ook rekening houden met informatie over invoer die door douaneautoriteiten wordt verstrekt en informatie die is opgenomen in nationale diversificatieplannen. De Commissie moet de bij Verordening (EU) 2017/1938 opgerichte Groep coördinatie gas regelmatig informeren over het uitfaseringsproces op het niveau van de Unie en moet jaarlijks een verslag over de uitfasering van Russisch gas indienen, dat vergezeld kan gaan van specifieke aanbevelingen en acties van de Unie om het uitfaseringsproces te versnellen.
- (26) De lidstaten en de Unie moeten nauw samenwerken bij de toepassing van deze verordening, onder meer met betrekking tot eventuele geschillenbeslechtsprocedures. In voorkomend geval bevatten Verordening (EU) 1219/2012⁶ en Verordening (EU) 912/2014⁷ nadere bijzonderheden over samenwerking en de verdeling van de financiële verantwoordelijkheid tussen de lidstaten en de Unie met betrekking tot eventuele gevallen van beslechting van geschillen tussen investeerders en staten in verband met deze verordening.

⁶ Verordening (EU) nr. 1219/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 tot vaststelling van overgangsregelingen voor bilaterale investeringsbeschermingsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 40).

⁷ Verordening (EU) nr. 912/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor het regelen van de financiële verantwoordelijkheid in verband met scheidsgerechten voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten die zijn ingesteld bij internationale overeenkomsten waarbij de Europese Unie partij is (PB L 257 van 28.8.2014, blz. 121).

- (26a) Gezien de recente praktijk van de Russische Federatie om overeengekomen gerechtelijke en arbitrageprocedures unilateraal te wijzigen en te belemmeren, kunnen noch de getroffen personen, noch de Unie en de lidstaten aansprakelijk worden gesteld voor vonnissen, scheidsrechterlijke uitspraken of andere rechterlijke beslissingen die op basis van onwettige procedures zijn vastgesteld en waartegen geen verweer mogelijk is omdat de rechtsmiddelen in het desbetreffende rechtsgebied in de praktijk ontoegankelijk zijn.
- (27) De Unie heeft een robuust rechtskader gecreëerd om de veiligheid van de gasvoorziening te allen tijde te garanderen, en om op gecoördineerde wijze om te gaan met eventuele leveringscrisissen, met inbegrip van verplichtingen voor de lidstaten om effectieve en operationele solidariteit te betonen jegens buurlanden met een tekort aan gas. De Commissie moet constant toezicht houden op de ontwikkeling van de marktrisico's voor de gaslevering die voortvloeien uit de gashandel met de Russische Federatie, op nationaal, regionaal en Unieniveau. In het geval van plotse en significante ontwikkelingen, zoals het uitvallen van belangrijke invoerinfrastructuur of andersoortige grootschalige leveringsonderbrekingen, die een ernstige bedreiging vormen voor de voorzieningszekerheid van een of meer lidstaten, is het passend de Commissie te machtigen de nodige noodmaatregelen te treffen door de bij deze verordening opgelegde invoerverboden op aardgas of lng in een of meer lidstaten op te schorten. In een dergelijke situatie moet de Commissie ook de verplichting kunnen opschorten om vóór de binnenkomst in het douanegebied van de Unie een bewijs van het land van productie voor te leggen, teneinde extra invoer op korte termijn te faciliteren. Een dergelijke opschorting moet beperkt zijn in de tijd en het uitvoeringsbesluit van de Commissie moet bepaalde aanvullende voorwaarden opleggen om te garanderen dat elke opschorting strikt beperkt blijft tot het aanpakken van de dreiging. De Commissie moet de Groep coördinatie gas op de hoogte brengen en nauwlettend toezien op de toepassing van dergelijke tijdelijke opschortingen.
- (28) De bij deze verordening ingevoerde maatregelen weerspiegelen volledig het beginsel van energiesolidariteit. Het niveau van blootstelling aan de invoer van Russisch gas varieert immers van lidstaat tot lidstaat, en veel lidstaten hebben al maatregelen genomen om Russisch gas uit te faseren. Deze verordening garandeert dat de uitfasering van Russisch gas in de hele EU op gecoördineerde wijze wordt aangepakt, waarbij de solidariteit tussen de lidstaten behouden blijft.

- (29) Daar de doelstellingen van deze verordening met betrekking tot de monitoring van mogelijke gasafhankelijkheid niet voldoende door de lidstaten op een gecoördineerde wijze en zonder risico op marktversnippering kunnen worden verwezenlijkt, maar beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (30) Gezien het belang voor de Unie om de verdere economische afhankelijkheid van ingevoerd gas uit de Russische Federatie onverwijld uit te faseren, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Na de Verklaring van Versailles van maart 2022 en de aanneming van het voorstel voor deze verordening op 17 juni 2025 hebben marktdeelnemers ruimschoots tijd gehad om hun leveringsportefeuille aan te passen. Niettemin lijkt het passend te voorzien in een overgangperiode zodat gasleveranciers die hun leveringsstrategieën nog niet hebben aangepast de nodige regelingen kunnen treffen om aan deze verordening te voldoen. Het verbod op de invoer van gas uit de Russische Federatie mag daarom pas van toepassing zijn vanaf [*PB: gelieve de datum in te voegen: 6 weken na de inwerkingtreding van deze verordening*]. Om importeurs met bestaande leveringscontracten en importeurs die nieuwe contracten sluiten, in staat te stellen om tijdig en zonder verstoringen van de geplande gasinvoer de nodige voorafgaande ontheffing te verkrijgen, moeten de verschillende ontheffingsprocedures waarin deze verordening voorziet reeds van toepassing zijn vóór het verbod op invoer van gas uit de Russische Federatie van toepassing wordt,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onderwerp

Bij deze verordening wordt het kader vastgesteld om daadwerkelijk een einde te maken aan de blootstelling van de Unie aan de aanzienlijke risico's wat de handel en de voorzieningszekerheid betreft ten gevolge van de gashandel met de Russische Federatie, en wel door invoering van:

- a) een stapsgewijs verbod op de invoer van aardgas uit de Russische Federatie;
- b) regels om dat verbod en de uitfasering van olie-invoer uit de Russische Federatie daadwerkelijk toe te passen en te monitoren;
- c) bepalingen om de energievoorzieningszekerheid in de Unie beter te beoordelen.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) “aardgas”: gas in de zin van de codes 2711 11 00 en 2711 21 00 van de gecombineerde nomenclatuur (GN);
- 2) “lng”: vloeibaar aardgas in de zin van GN-code 2711 11 00;
- 3) “aardgas in gasvormige toestand”: aardgas in de zin van GN-code 2711 21 00;
- 3 bis) “mengsels”: mengsels van lng-volumes uit verschillende landen van oorsprong;
- 4) “langlopend leveringscontract”: een contract voor de levering van aardgas, met uitzondering van aardgasderivaten, van meer dan één jaar;
- 5) “kortlopend leveringscontract”: een contract voor de levering van aardgas, met uitzondering van aardgasderivaten, van hoogstens één jaar;
- 5 bis) “land van productie”: het land waar het aardgas wordt gewonnen. Indien aardgas dat in andere landen dan de Russische Federatie wordt gewonnen, in de Russische Federatie vloeibaar of opnieuw gasvormig wordt gemaakt, wordt de Russische Federatie als het land van productie beschouwd;
- 6) “niet aan zee grenzend land”: een land dat volledig omgeven is door land en geen rechtstreekse toegang tot de zee heeft;

- 6 ter) “invoer”: het plaatsen van goederen onder de regeling in het vrije verkeer brengen, zoals bedoeld in artikel 201 van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad;
- 7) “importeur”: de natuurlijke of rechtspersoon die aangever is in de desbetreffende douaneaangifte, zoals gedefinieerd in artikel 5, punt 15), van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad, of anderszins een natuurlijk of rechtspersoon, met inbegrip van verbonden ondernemingen, die de goederen in het douanegebied van de Unie binnenbrengt;
- 7 bis) “verbonden onderneming”: een onderneming zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 12), van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad⁸;
- 8) “douaneautoriteit”: een douaneautoriteit zoals gedefinieerd in artikel 5, punt 1), van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁹;
- 8 bis) “ontheffingverlenende autoriteit”: de autoriteit die bevoegd is voor het beoordelen van krachtens artikel 7, leden 1 en 2, ingediende ontheffingsverzoeken;
- 9) “bevoegde autoriteit”: een bevoegde instantie zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰;
- (10) “regulerende instantie”: een regulerende instantie die is aangewezen krachtens artikel 76, lid 1, van Richtlijn (EU) 2024/1788;

⁸ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19).

⁹ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).

¹⁰ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PB L 280 van 28.10.2017, blz. 1).

- (11) “zeggenschap”: zeggenschap zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 55), van Richtlijn (EU) 2024/1788;
- (12) [...]
- (13) “interconnectiepunt”: een interconnectiepunt zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 63), van Richtlijn (EU) 2024/1788;
- 13 bis) “interconnector”: een interconnector zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 39), van Richtlijn (EU) 2024/1788;
- 14) “entrypunt”: een entrypunt zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 61), van Richtlijn (EU) 2024/1788;
- 14 bis) “plaats van levering”: de in een gasleveringscontract vermelde fysieke of virtuele plaats waar aardgas door een verkoper wordt geleverd en door een koper wordt ontvangen;
- 15) [...]
- 16) “overeengekomen hoeveelheden”: de hoeveelheden aardgas die een koper moet kopen en een verkoper moet leveren, zoals gespecificeerd in het oorspronkelijke leveringscontract, doch met uitzondering van volumes die voortvloeien uit contractuele bepalingen strekkende tot wijziging van basishoeveelheden, zoals naar boven afgeronde hoeveelheden, fractionele hoeveelheden, extra hoeveelheden of andere volumetrische aanpassingen volgens de bepalingen van het contract, met uitzondering van vóór 17 juni 2025 betaalde navulhoeveelheden;
- 16 bis) “naar boven afgeronde hoeveelheden”: volumes aardgas die worden toegevoegd aan de contractueel vastgelegde jaarlijkse hoeveelheid in een bepaald jaar, zodat de laatste lading naar boven kan worden afgerond naar een gehele lading;

- 16 ter) “fractionele hoeveelheden”: volumes aardgas die naar volgende contractjaren worden doorgeschoven indien de hoeveelheid die in een jaar is geleverd meer of minder bedraagt dan de aangepaste contractueel vastgelegde jaarlijkse hoeveelheid na de aanpassingen. Die volumes kunnen zowel positief als negatief zijn;
- 16 quater) “extra hoeveelheden”: volumes aardgas die kunnen worden toegevoegd aan de contractueel vastgelegde jaarlijkse hoeveelheid op basis van leveringscontracten, naar keuze van een contractpartij;
- 17) “betaalde navulhoeveelheden”: de volumes aardgas die een koper mag of moet afnemen en betalen in daaropvolgende perioden, overeenkomstig minimale “take-or-pay”-vereisten en ter compensatie van hoeveelheden die in voorgaande perioden zijn gecontracteerd maar niet zijn afgenomen, zoals bepaald in een langlopend leveringscontract;
- 18) “leveringsschema”: het tussen de partijen bij een gasleveringscontract overeengekomen tijdschema of plan waarin de hoeveelheden gas zijn gespecificeerd die in bepaalde tijdsintervallen door een verkoper moeten worden geleverd en door een koper moeten worden afgenomen, met inbegrip van het tijdstip, de plaats en de voorwaarden van de levering, zoals uiteengezet in een leveringscontract of bijbehorende operationele procedures;
- 19) “nominatie”: een nominatie zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 8), van Verordening (EU) 2024/1789 van het Europees Parlement en de Raad¹¹;
- 20) “olie”: ruwe olie, aardgascondensaten, raffinagegrondstoffen, additieven en oxygenaten, en andere koolwaterstofproducten en olieproducten die onder de GN-codes 2709 en 2710 vallen.

¹¹ Verordening (EU) 2024/1789 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 en (EU) 2022/869 en Besluit (EU) 2017/684, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 715/2009 (PB L, 2024/1789, 15.7.2024).

HOOFDSTUK II

STAPSGEWIJS VERBOD OP DE INVOER VAN AARDGAS UIT DE RUSSISCHE FEDERATIE

Artikel 3

Verbod op de invoer van aardgas uit de Russische Federatie

1. De invoer van aardgas in gasvormige toestand via pijpleidingen dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, is verboden, tenzij een van de bij artikel 4 ingestelde vrijstellingen van toepassing is.
2. De invoer van lng dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, of dat is verkregen uit aardgas in gasvormige toestand dat in de Russische Federatie is gewonnen, is verboden, tenzij een van de bij artikel 4 ingestelde vrijstellingen van toepassing is. Dit verbod is ook van toepassing op lng dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, in mengsels.

Artikel 4

Overgangsfase voor bestaande leveringscontracten

1. Artikel 3 is van toepassing met ingang van 17 juni 2026 indien ten genoegen van de ontheffingverlenende autoriteiten kan worden aangetoond dat invoer van aardgas als bedoeld in artikel 3 plaatsvindt op basis van een kortlopend leveringscontract dat is gesloten vóór 17 juni 2025 en daarna niet is gewijzigd, tenzij de wijziging onder lid 4 van dit artikel valt.

2. Artikel 3 is van toepassing met ingang van 1 januari 2028 indien ten genoegen van de ontheffingverlenende autoriteiten kan worden aangetoond dat:
 - a) de invoer van aardgas als bedoeld in artikel 3 plaatsvindt op basis van een kortlopend leveringscontract met levering aan een niet aan zee grenzend land die noodzakelijk is ter uitvoering van het in punt b) bedoelde langlopende leveringscontract, en
 - b) er een langlopend leveringscontract bestaat met levering aan een niet aan zee grenzend land voor de invoer van aardgas in gasvormige toestand via pijpleidingen:
 - i) dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie;
 - ii) waarvan de levering op de oorspronkelijke plaats van levering aan een EU-grens met een derde land niet langer mogelijk is, en
 - iii) waarbij het contract is gesloten vóór 17 juni 2025 en daarna niet is gewijzigd, tenzij de wijziging onder lid 4 van dit artikel valt.

3. Artikel 3 is van toepassing met ingang van 1 januari 2028 indien ten genoegen van de ontheffingverlenende autoriteiten kan worden aangetoond dat invoer van aardgas als bedoeld in artikel 3 plaatsvindt op basis van een langlopend leveringscontract dat is gesloten vóór 17 juni 2025 en daarna niet is gewijzigd, tenzij de wijziging onder lid 4 van dit artikel valt.
4. De bij de leden 1 tot en met 3 ingestelde vrijstellingen zijn tevens van toepassing op bestaande leveringscontracten met de volgende wijzigingen:
 - a) verlaging van de contractueel vastgelegde hoeveelheden;
 - b) verlaging van de prijzen en de vergoedingen;
 - c) wijziging van de vertrouwelijkheidsclausules;
 - c bis) wijziging van operationele procedures, zoals communicatieprocedures;
 - d) adreswijzigingen van contractpartijen;
 - e) overdrachten van contractuele verplichtingen tussen verbonden ondernemingen;
 - f) noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gerechtelijke of arbitrageprocedures, of
 - g) voor niet aan zee grenzende landen, veranderingen van nationale plaatsen van levering.
5. De overeenkomstig de leden 1, 2 en 3 ingevoerde hoeveelheden mogen de in het contract overeengekomen hoeveelheden niet overschrijden.

Artikel 5

[...]

Artikel 6

[...]

**ONTHEFFING, VERSTREKKING EN UITWISSELING VAN RELEVANTE
INFORMATIE**

Artikel 7

Ontheffing en verstrekking van relevante informatie door importeurs

1. Indien voor de invoer van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie om een vrijstelling op grond van artikel 4 wordt verzocht, moet voor die invoer voorafgaande ontheffing worden toegestaan. Ontheffingverlenende autoriteiten ontvangen alle informatie die zij nodig hebben om te beoordelen of aan de voorwaarden van artikel 4 wordt voldaan.

Die informatie betreft ten minste:

- a) de datum waarop het gasleveringscontract gesloten is;
 - b) de duur van het gasleveringscontract;
 - c) de in het contract overeengekomen hoeveelheden, met inbegrip van alle opwaartse of neerwaartse flexibiliteitsrechten;
 - d) de identiteit van de partijen bij het gasleveringscontract, met inbegrip van, voor partijen die in de EU zijn geregistreerd, hun registratie- en identificatienummer van marktdeelnemer (EORI);
 - e) [...]
- e bis) voor lng-mengsels, documentatie die de respectieve hoeveelheden Russisch en niet-Russisch gas in het mengsel, alsook het mengprocedé staaft;
- f) voor de invoer van lng, de plaats van liquefactie en de haven van eerste lading;

- g) de plaatsen van levering, met inbegrip van mogelijke flexibiliteitsbepalingen met betrekking tot de plaats van levering, en
- h) alle wijzigingen in het gasleveringscontract, met vermelding van de inhoud en de datum van elke wijziging, met uitzondering van wijzigingen die uitsluitend betrekking hebben op de prijs van het gas.

Indien om een vrijstelling op grond van artikel 4 wordt verzocht en de gasprijs op of na 17 juni 2025 is gewijzigd, wordt over die prijswijziging wel informatie verstrekt.

De vereiste informatie wordt uiterlijk één maand vóór de binnenkomst in het douanegebied aan de ontheffingverlenende autoriteit verstrekt.

2. Voor invoer van aardgas waarvan het land van productie niet de Russische Federatie is, moet voorafgaande ontheffing worden verleend, tenzij die invoer onder lid 3 van dit artikel valt. De ontheffingverlenende autoriteiten in de lidstaat waar het gas in het vrije verkeer wordt gebracht, ontvangen uiterlijk vijf werkdagen voordat het in het douanegebied wordt binnengebracht, documentatie ter staving van het land van productie van dat aardgas.
3. Er is geen voorafgaande ontheffing vereist indien er gas wordt ingevoerd uit een gasproducerend land dat in 2024 meer dan 5 miljard kubieke meter aardgas naar de Unie heeft uitgevoerd en de invoer van Russisch gas heeft verboden of andere beperkende maatregelen met betrekking tot Russisch gas toepast, of over geen gasinfrastructuur voor de invoer van lng of pijpleidinggas beschikt. Uiterlijk vijf dagen na de inwerkingtreding van deze verordening stelt de Commissie door middel van een uitvoeringsbesluit de lijst van die landen op, en zij werkt die lijst zo nodig bij. Het in artikel 15, lid 1, bedoelde verslag bevat een beoordeling van de doeltreffendheid van de procedure voor voorafgaande ontheffing overeenkomstig artikel 7, lid 2.

- 3 bis. Ontheffingverlenende autoriteiten, douaneautoriteiten, indien dat niet dezelfde zijn, of andere autoriteiten die betrokken zijn bij de in de artikelen 9 en 10 bedoelde monitoring, kunnen om meer gedetailleerde informatie verzoeken indien zij die informatie noodzakelijk achten om te beoordelen of aan de voorwaarden van de artikelen 3 en 4 wordt voldaan. Zij kunnen zich ook beroepen op informatie uit andere bronnen. Ontheffingverlenende autoriteiten kunnen verlangen om de volledige tekst van sommige bepalingen van het gasleveringscontract of van het volledige gasleveringscontract, met uitzondering van informatie over de prijs, met name wanneer bepaalde contractbepalingen met elkaar in verband staan of wanneer volledige kennis van de formulering van de contractbepalingen van cruciaal belang is voor die beoordeling. Indien de verstrekte informatie niet volstaat, kunnen de douaneautoriteiten weigeren toestemming te geven om de goederen in het vrije verkeer te brengen.
4. Aardgas dat in de Unie wordt ingevoerd via grenzen, interconnectoren of interconnectiepunten tussen de Unie en de Russische Federatie of Belarus, of via het interconnectiepunt Strandzha 2/Malkoclar (TurkStream), wordt geacht direct of indirect uit de Russische Federatie te zijn uitgevoerd, tenzij aan de ontheffingverlenende autoriteiten uiterlijk één maand vóór de binnenkomst in het douanegebied ondubbelzinnig bewijs kan worden geleverd:
- a) dat het aardgas door de Russische Federatie is doorgevoerd, en
 - b) dat het land van productie niet de Russische Federatie is.
5. Indien aardgas door de EU uit een derde land naar een ander derde land wordt vervoerd volgens een douanevervoerregeling op grond van het douanewetboek van de Unie, worden de ontheffingverlenende en de douaneautoriteiten, indien dat niet dezelfde zijn, uiterlijk één maand vóór de geplande doorvoer in kennis gesteld van:
- a) het land van productie van het door te voeren aardgas, tenzij daarover geen informatie beschikbaar is;
 - b) de geplande of feitelijke nominatieschema's waarin volume, tijden en entry- en exitpunten van de gasdoorvoer worden vermeld, indien van toepassing gespecificeerd per dag;

- c) de volumes en de plaatsen van levering in de gasleveringscontracten, en
- d) het contract tussen de verkoper, de koper of een intermediaire entiteit en de betrokken transmissiesysteembeheerders in de Unie, indien van toepassing.

De ontheffingverlenende autoriteiten controleren de consistentie van de gegevens en delen de ontvangen informatie onverwijld met de douaneautoriteiten, indien dat niet dezelfde autoriteiten zijn.

Artikel 8

[...]

Artikel 9

Effectieve monitoring en handhaving

Ontheffingverlenende autoriteiten en, voor zover relevant, douaneautoriteiten en het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), verrichten een effectieve monitoring van de bepalingen van hoofdstuk II, zo nodig door volledige gebruikmaking van hun handhavingsbevoegdheden, en werken nauw samen met de bevoegde nationale autoriteiten, autoriteiten van andere lidstaten, ACER of de Commissie.

Artikel 10

Ontheffingverlenende autoriteit, samenwerking en informatie-uitwisseling

1. De ontheffingverlenende autoriteit is de douaneautoriteit, tenzij de lidstaat daartoe een andere autoriteit aanwijst. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van het feit dat zij een andere autoriteit dan de douaneautoriteit als ontheffingverlenende autoriteit aanwijzen.

2. Ontheffingverlenende autoriteiten werken samen en wisselen de ontvangen informatie over de invoer van aardgas uit met regulerende instanties, bevoegde autoriteiten en, in voorkomend geval, douaneautoriteiten, alsmede ACER en de Commissie, in overeenstemming met hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en voor zover mogelijk om effectief te kunnen beoordelen of aan de voorwaarden van de artikelen 3 en 4 van deze verordening wordt voldaan.
3. Ontheffingverlenende autoriteiten of, in voorkomend geval, douaneautoriteiten brengen regulerende instanties, bevoegde autoriteiten, ACER en de Commissie maandelijks op de hoogte van de voornaamste elementen van de ontwikkeling van de invoer van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, zoals hoeveelheden die worden ingevoerd op basis van langlopende of kortlopende leveringscontracten, entrypunten of contractuele partners. Deze updates hebben ook betrekking op belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot Russisch gas dat de Unie binnenkomt op grond van een douanevervoeregeling als bedoeld in artikel 7, lid 5.
4. Ontheffingverlenende autoriteiten en, in voorkomend geval, douaneautoriteiten van verschillende lidstaten wisselen voor zover nodig ontvangen informatie over de invoer van aardgas uit en werken met elkaar samen om een efficiënte handhaving te waarborgen en omzeiling te voorkomen. Zij maken gebruik van bestaande instrumenten en gegevensbanken die het mogelijk maken relevante informatie effectief uit te wisselen tussen nationale autoriteiten in hun lidstaat en autoriteiten in andere lidstaten, of zetten dergelijke instrumenten waar nodig op.
5. Op basis van de gegevens die ACER in het kader van deze verordening heeft ontvangen en van eigen informatie publiceert ACER uiterlijk op 31 augustus 2026 en 31 augustus 2027 een verslag met een overzicht van de contracten voor de levering van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, alsook een beoordeling van de gevolgen van de diversificatie voor de energiemarkten. In voorkomend geval bevat het verslag ook gegevens over Russisch gas dat de Unie binnenkomt op basis van een douanevervoeregeling als bedoeld in artikel 7, lid 5.
6. De Commissie en ACER wisselen voor zover nodig relevante informatie waarover zij beschikken over contracten met betrekking tot de invoer van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, uit met ontheffingverlenende autoriteiten en, in voorkomend geval, douaneautoriteiten om de handhaving van deze verordening te vergemakkelijken.

NATIONALE DIVERSIFICATIEPLANNEN

Artikel 11

Nationale diversificatieplannen voor aardgas

1. Elke lidstaat stelt een diversificatieplan op waarin de maatregelen, mijlpalen en potentiële belemmeringen voor de diversificatie van zijn gasvoorziening worden beschreven, teneinde vóór de datum waarop het volledige verbod op invoer uit de Russische Federatie van kracht wordt, namelijk 1 januari 2028, een einde te maken aan alle invoer van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie.

De verplichting van de eerste alinea is niet van toepassing indien de lidstaten aan de Commissie, met name op basis van de overeenkomstig artikel 14, lid 6, van Verordening (EU) 2017/1938 verstrekte informatie, kunnen aantonen dat zij geen aardgas ontvangen dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie. De lidstaten tonen dit aan de Commissie aan uiterlijk op de datum waarop zij haar in kennis stellen van hun nationale diversificatieplan. De Commissie deelt de Groep coördinatie gas mee welke lidstaten zijn vrijgesteld van het opstellen van een nationaal diversificatieplan.

2. Het nationale diversificatieplan voor aardgas omvat al het volgende:
 - a) de beschikbare informatie over het volume ingevoerd aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie in het kader van bestaande leveringscontracten;

- b) een duidelijke beschrijving van de ondersteunende maatregelen die op nationaal niveau zijn genomen en van die welke zijn gepland met het oog op de vervanging van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, met inbegrip van de hoeveelheden die naar verwachting zullen worden uitgefaseerd, de mijlpalen en een tijdlijn voor de uitvoering en, indien beschikbaar, de geplande opties voor alternatieve leveringen en aanvoerroutes. Die maatregelen kunnen betrekking hebben op het gebruik van het AggregateEU-platform krachtens artikel 42 van Verordening (EU) 2024/1789, steunmaatregelen voor diversificatie-inspanningen van energiemaatschappijen, samenwerking binnen regionale groepen zoals de Groep op hoog niveau Cesec, het in kaart brengen van alternatieven voor de invoer van aardgas via elektrificatie, energie-efficiëntiemaatregelen, stimulansen voor de productie van biogas, biomethaan en schone waterstof, de uitrol van hernieuwbare energie, maatregelen ter vrijwillige vraagreductie, of door andere lidstaten geboden mogelijkheden om diversificatie van de voorziening te vergemakkelijken;
- c) een overzicht van de potentiële belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard voor het vervangen van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, en opties om die belemmeringen uit de weg te ruimen.
3. Uiterlijk op 1 maart 2026 stellen de lidstaten de Commissie in kennis van hun nationale diversificatieplannen aan de hand van de template in bijlage I.
4. De Commissie faciliteert waar nodig de opstelling en de uitvoering van de nationale diversificatieplannen voor aardgas. Tijdens de overgangsfase voor bestaande leveringscontracten overeenkomstig artikel 4 werkt de Commissie samen met de lidstaten bij hun inspanningen om te diversifiëren en alternatieve leveringsbronnen te vinden. Nieuwe leveringen zouden ook de gedeelde inkomsten kunnen compenseren door gebruik te maken van bestaande infrastructuur die voorheen voor de doorvoer van Russisch gas werd gebruikt. De lidstaten brengen regelmatig aan de bij artikel 4 van Verordening (EU) 2017/1938 opgerichte Groep coördinatie gas verslag uit over de vooruitgang die geboekt is bij de opstelling, vaststelling en uitvoering van die plannen. De Commissie beoordeelt, op basis van de nationale diversificatieplannen, de implementatie van de uitfasering van gas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, en zij brengt daarover verslag uit aan de Groep coördinatie gas, zoals bepaald in artikel 13 van deze verordening.

Nationale diversificatieplannen voor olie

1. Een lidstaat die olie invoert die afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie, stelt een diversificatieplan op met maatregelen, mijlpalen en potentiële belemmeringen voor de diversificatie van zijn olievoorziening, teneinde vóór 1 januari 2028 een einde te maken aan de invoer van olie die afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie.

2. Een nationaal diversificatieplan voor olie omvat al het volgende:
 - a) de beschikbare informatie over het volume direct of indirect uit de Russische Federatie ingevoerde olie op basis van bestaande leveringscontracten;

 - b) maatregelen die op nationaal niveau zijn gepland om olie te vervangen die afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, met inbegrip van de hoeveelheden die naar verwachting zullen worden uitgefaseerd, de mijlpalen en een tijdlijn voor de uitvoering, en opties voor alternatieve leveringen en aanvoerroutes of door andere lidstaten geboden mogelijkheden om diversificatie van de voorziening te vergemakkelijken;

 - c) potentiële belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard voor het vervangen van olie die afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, en opties om die belemmeringen uit de weg te ruimen.

3. Uiterlijk op 1 maart 2026 stellen de lidstaten de Commissie in kennis van hun nationale diversificatieplannen aan de hand van de template in bijlage II.

4. De Commissie faciliteert waar nodig de opstelling en de uitvoering van de nationale diversificatieplannen voor olie. De Commissie ondersteunt de samenwerking tussen de lidstaten bij de uitvoering van de nationale diversificatieplannen. De lidstaten brengen regelmatig aan de bij artikel 17 van Richtlijn 2009/119/EG van de Raad¹² opgerichte Groep coördinatie olie verslag uit over de vooruitgang die geboekt is bij de opstelling, vaststelling en uitvoering van die nationale diversificatieplannen.

5. Indien volgens het nationale diversificatieplan voor olie het risico bestaat dat de uitfasering van olie die afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, niet uiterlijk op 1 januari 2028 wordt verwezenlijkt, kan de Commissie, na beoordeling van het nationale diversificatieplan en binnen drie maanden na de indiening ervan, aan de betrokken lidstaat een aanbeveling richten over de wijze waarop de uitfasering tijdig kan worden verwezenlijkt. Naar aanleiding daarvan actualiseert de lidstaat zijn diversificatieplan binnen drie maanden, rekening houdend met de aanbeveling van de Commissie.

¹² Richtlijn 2009/119/EG van de Raad van 14 september 2009 houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (PB L 265 van 9.10.2009, blz. 9).

MONITORING VAN DE GASVOORZIENINGSZEKERHEID

Artikel 13

Wijzigingen in Verordening (EU) 2017/1938

Verordening (EU) 2017/1938 wordt als volgt gewijzigd:

1) aan artikel 2 worden de volgende punten 33 en 34 toegevoegd:

“33. “take-or-pay-bepaling”: een contractbepaling waarbij de koper wordt verplicht om ofwel een gespecificeerde minimumhoeveelheid gas af te nemen in een bepaalde periode, ofwel voor die hoeveelheid te betalen, ongeacht of het gas daadwerkelijk wordt ontvangen;

34. “deliver-or-pay-bepaling”: een contractbepaling waarbij de verkoper wordt verplicht een contractueel overeengekomen boete te betalen als het gas niet wordt geleverd.”;

2) artikel 14, lid 6, wordt als volgt gewijzigd:

a) aan de eerste alinea wordt het volgende punt toegevoegd:

“c) aan de Commissie en de betrokken bevoegde autoriteiten, de volgende informatie met betrekking tot contracten voor de levering van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie:

- i) de in artikel 7, lid 1, van Verordening (EU) XX/2025 [deze verordening] bedoelde informatie;
- ii) informatie over de hoeveelheden die moeten worden geleverd en afgenomen, met inbegrip van mogelijke flexibiliteitsmechanismen krachtens take-or-pay- of deliver-or-pay-bepalingen;
- iii) leveringsschema's (Lng) of nominaties (pijpleidinggas);
- iv) mogelijke contractuele flexibiliteitsmechanismen met betrekking tot de jaarlijks contractueel overeengekomen hoeveelheden, met inbegrip van navulhoeveelheden;
- v) voorwaarden voor de opschorting of stopzetting van gasleveringen, met inbegrip van overmachtsbepalingen;
- vi) informatie over de wetten die van toepassing zijn op het contract en het gekozen arbitragemechanisme;
- vii) belangrijke elementen van andere commerciële overeenkomsten die relevant zijn voor de uitvoering van het gasleveringscontract, met uitzondering van prijsinformatie.”;

b) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“De in punt c) bedoelde informatie wordt voor elk contract in uitgesplitst formaat verstrekt, met inbegrip van de volledige relevante tekstgedeelten, met uitzondering van prijsinformatie, met name wanneer volledige kennis van de formulering van de contractbepalingen van cruciaal belang is voor de beoordeling van de gasvoorzieningszekerheid of wanneer bepaalde contractbepalingen met elkaar in verband staan.”;

3) in artikel 17 wordt de tweede alinea vervangen door:

“De Commissie monitort permanent de blootstelling van het energiesysteem van de Unie aan leveringen van gas dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie, met name op basis van de informatie die overeenkomstig artikel 14, lid 6, punt c), aan de Commissie en de bevoegde autoriteiten is meegedeeld.

De Commissie beoordeelt de implementatie van de uitfasering van gas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie, uit hoofde van Verordening (EU) XX/2025 op nationaal, regionaal en Unieniveau op basis van de in artikel 11 van die verordening bedoelde nationale diversificatieplannen. Die beoordeling omvat ook een evaluatie van de doeltreffendheid van de informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen de betrokken autoriteiten en, indien passend, aanbevelingen voor de verbetering daarvan. Over deze beoordeling wordt verslag uitgebracht aan de Groep coördinatie gas.

Op basis van de in de derde alinea bedoelde beoordeling publiceert de Commissie een jaarverslag met een uitgebreid overzicht van de vooruitgang die de lidstaten hebben geboekt bij de uitvoering van hun nationale diversificatieplannen.

In voorkomend geval kan de Commissie, binnen drie maanden na de kennisgeving van een diversificatieplan, een aanbeveling doen waarin mogelijke acties en maatregelen worden aangegeven met het oog op de diversificatie van de gasvoorziening en de tijdige uitfasering van gas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie.

De betrokken lidstaten actualiseren hun nationaal diversificatieplan binnen drie maanden, rekening houdend met de aanbeveling van de Commissie.”.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 14

Beroepsgeheim

1. Alle overeenkomstig deze verordening ontvangen, uitgewisselde of doorgegeven vertrouwelijke informatie is onderworpen aan de bij dit artikel vastgestelde voorwaarden betreffende het beroepsgeheim.
2. De geheimhoudingsplicht geldt voor alle personen die werken of hebben gewerkt voor autoriteiten die betrokken zijn bij de toepassing van deze verordening, en voor alle natuurlijke of rechtspersonen aan wie de betrokken autoriteiten bevoegdheden hebben gedelegeerd, met inbegrip van auditors en deskundigen met wie de betrokken autoriteiten een contract hebben gesloten.
3. Informatie die onder het beroepsgeheim valt, wordt niet bekendgemaakt aan andere personen of autoriteiten, behalve krachtens bepalingen die zijn vastgesteld bij het recht van de Unie of nationaal recht.
4. Alle informatie die in het kader van deze verordening wordt uitgewisseld tussen de bevoegde autoriteiten of de lidstaten en die betrekking heeft op zakelijke of operationele omstandigheden of andere economische of persoonlijke kwesties, wordt als vertrouwelijk beschouwd en is onderworpen aan de geheimhoudingsplicht, behalve als de betrokken autoriteit ten tijde van de mededeling ervan verklaart dat die informatie openbaar mag worden gemaakt of de openbaarmaking ervan vereist is krachtens het recht van de Unie of nationaal recht of noodzakelijk is in het kader van juridische procedures.

Artikel 15

Monitoring en toetsing

1. De Commissie monitort voortdurend de ontwikkeling van de energiemarkt van de Unie, met name met betrekking tot de potentiële gasleveringsafhankelijkheid of andere risico's voor de energievoorzieningszekerheid in verband met de invoer van energie uit de Russische Federatie. Uiterlijk op [PB: *gelieve de datum in te voegen = twee jaar na de inwerkingtreding van deze verordening*] dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de uitvoering van deze verordening.
2. In het geval van plotselinge en significante ontwikkelingen die de energievoorzieningszekerheid van een of meer lidstaten ernstig bedreigen, kan de Commissie de toepassing van hoofdstuk II van deze verordening in een of meer lidstaten tijdelijk geheel of gedeeltelijk opschorten. In een dergelijke situatie kan de Commissie ook de eis van voorafgaande toestemming van artikel 7, lid 2, opschorten. Het besluit van de Commissie bevat bepaalde voorwaarden, met name om te garanderen dat elke opschorting strikt beperkt blijft tot het aanpakken van de dreiging. De Commissie stelt de Groep coördinatie gas in kennis van eventuele opschortingen.

Artikel 16

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

De artikelen 3 en 4 zijn van toepassing met ingang van [PB: *gelieve de datum in te voegen = 6 weken na de inwerkingtreding van deze verordening*].

Artikel 7, leden 1, 4 en 5, is van toepassing met ingang van [*PB: gelieve de datum in te voegen = 6 weken min één maand na de inwerkingtreding van deze verordening*].

Artikel 7, lid 2, is van toepassing met ingang van [*PB: gelieve de datum in te voegen = 6 weken min 5 werkdagen na de inwerkingtreding van deze verordening*].

Deze verordening doet geen afbreuk aan de toepassing van het in [Verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad]¹³ neergelegde verbod inzake lng, dat moet worden toegepast en nageleefd ongeacht de bepalingen van deze verordening. ¹ PB: gelieve de bijgewerkte referentie in te voegen.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE I

TEMPLATE VOOR NATIONALE DIVERSIFICATIEPLANNEN VOOR AARDGAS

Deze template is ontworpen voor nationale autoriteiten die een nationaal diversificatieplan opstellen, zoals bepaald in artikel 11. In dit plan wordt het volgende opgenomen:

Algemene informatie

Naam van de autoriteit die bevoegd is voor de opstelling van het plan	
Beschrijving van het gassysteem. Hieronder valt een beschrijving van: i) de vraag naar gas; ii) de aanbodmix, rekening houdend met de afhankelijkheid van Russische leveringen.	

Belangrijkste informatie over de invoer van gas dat afkomstig is van of direct of indirect naar de lidstaat is uitgevoerd uit de Russische Federatie.

Referentie van de individuele contracten die door de importeurs aan de bevoegde autoriteiten en de Commissie zijn meegedeeld.	
[...]	

Totale contractueel overeengekomen hoeveelheden gas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie naar de lidstaat. Met inbegrip van contractuele flexibiliteitsmechanismen en leveringspunten (interconnectiepunt, invoerpunt, lng-terminal enz.).	

Beschrijving van de maatregelen ter vervanging van aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie.

3.1. De beschrijving omvat de volgende elementen:

Diversificatiemogelijkheden: i) alternatieve leveringen; ii) alternatieve aanvoerroutes; iii) vraagbundeling.	
Beschrijving van de maatregel en de doelstellingen ervan, met inbegrip van de hoeveelheden die naar verwachting zullen worden uitgefaseerd en tussenstappen in het geval van een maatregel in meerdere fasen.	
Tijdschema voor de uitvoering.	
Effect van de maatregelen op het energiesysteem, met inbegrip van stroompatronen, infrastructuurcapaciteit, tarieven enz.	
Gevolgen voor naburige lidstaten.	

Belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard voor de vervanging van gas dat afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie.

Belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard	
Opties om belemmeringen weg te nemen en tijdschema	

Categorie	Vervanging van volumes voor de uitfasering ¹⁴
Vereiste informatie	Beschrijving van de maatregelen die op nationaal niveau zijn genomen en gepland ter vervanging van de resterende volumes aardgas dat afkomstig is van of direct of indirect is uitgevoerd uit de Russische Federatie. i) per maatregel de hoeveelheden die naar verwachting zullen worden uitgefaseerd, ii) tijdschema voor de uitvoering (begin-einde), iii) opties voor alternatieve leveringen en aanvoerroutes
Pijpleidinggas	
Lng	

¹⁴ Dergelijke maatregelen kunnen betrekking hebben op het gebruik van het AggregateEU-platform krachtens artikel 42 van Verordening (EU) 2024/1789, steunmaatregelen voor diversificatie-inspanningen van energiemaatschappijen, samenwerking binnen regionale groepen zoals de Groep op hoog niveau Cesec, het in kaart brengen van alternatieven voor de invoer van aardgas via elektrificatie, energie-efficiëntie maatregelen, stimulansen voor de productie van biogas, biomethaan en schone waterstof, de uitrol van hernieuwbare energie of maatregelen ter vrijwillige vraagreductie.

BIJLAGE II

TEMPLATE VOOR NATIONALE DIVERSIFICATIEPLANNEN VOOR OLIE

Deze template is ontworpen voor nationale autoriteiten die een gedetailleerd nationaal diversificatieplan opstellen, zoals bepaald in artikel 12. In dit plan wordt het volgende opgenomen:

Algemene informatie

Naam van de autoriteit die bevoegd is voor de opstelling van het plan	
Beschrijving van het oliesysteem. Hieronder valt een beschrijving van: i) de vraag naar olie; ii) de aanbodmix, rekening houdend met de afhankelijkheid van Russische leveringen.	

Belangrijkste informatie over de invoer van olie die afkomstig is van of direct of indirect naar de lidstaat is uitgevoerd uit de Russische Federatie.

Totale hoeveelheden Russische olie waarvoor de lidstaat een leveringscontract heeft gesloten. Vermeld de vervaldatum van de contractuele verplichtingen.	
Informatie over de identiteit van de verschillende belanghebbenden (verkoper, importeur en koper).	

Beschrijving van de maatregelen ter vervanging van olie die afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie.

De beschrijving omvat de volgende elementen:

Diversificatiemogelijkheden: i) alternatieve leveringen; ii) alternatieve aanvoerroutes.	
Beschrijving van de maatregel en de doelstellingen ervan, met inbegrip van de hoeveelheden die naar verwachting zullen worden uitgefaseerd en tussenstappen in het geval van een maatregel in meerdere fasen.	
Tijdschema voor de uitvoering.	
Effect van de maatregelen op het energiesysteem, met inbegrip van stroompatronen, infrastructuurcapaciteit, tarieven enz.	
Gevolgen voor naburige lidstaten.	

Belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard voor de vervanging van olie die afkomstig is van of direct of indirect wordt uitgevoerd uit de Russische Federatie.

Belemmeringen van technische, contractuele of regulerende aard	
Opties om belemmeringen weg te nemen en tijdschema	